

Kunskap är makt, sägs det, och frihet skulle jag vilja tillägga. Jag har alltid hävdade att hantverksskunnandet är en omistlig del av ett konstnärsskap. I handaskickligheten och materialkännedomen ligger valmöjligheterna till en så fri och optimal gestaltning som möjligt. Kunskaperna ger ett större register, en perceptuell vinst som kan lyfta konstnärens arbete över tillfälligheternas spel och som samtidigt ger den kreativa utrymme åt nya oväntade lösningar.

Hantverksskunnandet är ett genomgående tema i Kirunakonstnären Rose-Marie Huuvas utställning som just nu visas i högden på Konstens Hus. Trots många års konstnärlig yrkesverksamhet är hon lite av en doldis mer känd utomlands än här i länet. Sist vi såg henne i Luleå var när hon deltog i nordkalottsalongen på Arcus 1991. Hon har fler strängar än bildkonst på sin lyra. För ett par år sedan var hon nominerad till Augustpriset för diktsamlingen "Kall kamrat". En samling som tematiskt bearbetade den stigmatisering bröstcancer årligen utgör för tusentals kvinnor.

Grunden för hennes bildkonst är en mångtusenårig samisk skinnberedningstradition. Genom egna experiment har hon utvecklat metoder som ger nya visuella dimensioner åt de bearbetade skinnen. Av dessa skapar hon sällsamma bilder och objekt som ger intryck av funktionell form laddad med poetisk kraft. Många av objekten för tankarna till etnografiska artefakter eller arkeologiska fynd, föremål till synes fyllda av åtbörder och betydelser men som undandrar sig all form av uttolkning.

"Ett genomskådat konstverk är dött" sa poeten Gunnar Ekelöf. Ett levande är ett som blir oss ständigt svaret skyldigt. Huuvas objekt ställer oftast mer frågor än de ger svar och det är en styrka i utställningen. Hennes täcke, "Gövccas", av rostmärkta järnplåtar med en tunn bård av hår har en märklig vacker mäktighet över sig. En liknande laddning har "Adjar" det stora kärlet på insidan klätt med sälpälss svartare än svart. En svärta som vid en mindre direkt ljussättning än vad som visas här förmår sluka ljuset, som vore det ett svart hål i rymden med några guldskimrande fibrer i det mörka svävar omkring i svärtan. Samma styrka i upplevelse känner jag inför verken Shirri, Leide, Njurka, Djenes och Daino i dem formuleras någonting som jag känslomässigt upplever som allmängiltiga sanningar. Om vad vet jag inte, likväl kan jag känna mig fullkomligt övertygad.

Lika övertygad är jag emellertid inte inför innehållet i tre blyklädda lådor kallade Mon lea ein/Jag är ännu. Här blir Huuva mer självbespeglade. Jag förstår budskapet men jag har svårt att ta till mig av djupet i hennes egen erfarenhet då mina associationer styrs av materialvalen och formerna till bilderna av den judiska förintelsen under andra världskriget. Hud som pergament, sånt man gjorde lampskärmar av. De svartvita dokumentärfotografierna. Träull och ohyvlade brädor. Människohår och blod i provrör från den bestialiska "forskningen" på levande människor. För mig leder det in på stickspår.

När hon sen blir litterär och intellektuellt politiserande som i de två stora installationerna "Reflexion" och "Objekt för forskning-hur länge?" vacklar hon omkring det goda hantverket till trots på övertydlighetens och den politiska korrekthetens brant. Det må vara att budskapet är behjärtansvärt men det formuleras dessvärre på magins bekostnad. Jag ser ingen nämnvärd vinst i det.

Dessa invändningar till trots är det en storslagen och stark utställning som Rose-Marie Huuva visar upp. Hon är ett viktigt konstnärsskap i det Norrbottniska konstlivet och det är glädjande att äntligen få se henne i en separatutställning i Luleå.

Bertil Sundstedt